

Q zastrupljenju živine z umetnim gnojilom.

Zadnjič smo poročali o žalostni nesreči, ki je zadeval nekatere kmetovalce v Thonskem močvirju na Koroškem. Pasili so živino na ravnokar z umetnimi gnojili pognojeni paši in vsled tega je mnogo živine poginilo. Stvar je za nas tako važna, ker mi smo odločni pristaši in zavorniki umetnega gnoja. Zato hočemo v naslednjem objaviti mnenje, ki ga je povedal dipl. agrarni učitelj g. L. Stocker v Gradcu z ozirom na ta slučaj.

G. Stocker pravi:

"Zastrupljenje živine se je zgodilo na paši, ki se jo je kratko časa preje s Tomaževim žlindrom, kalijevim soljem in čilskim salpetrom gnojilo. Komaj se je ta gnojila potrosilo, prišla je že živina na gnojeno ploščo; nažrla se je z gnojili potrošenih rastlin in več kakov živine je vsled tega poginilo. Katero teh treh gnojilnih sredstev je povzročilo smrt? Tomaževa žlindra je popolnoma nenevarni produkt in bi živali, ako pride v njeno truplo, prav nič ne škodovala. Isto tako tudi kalijeva gnojilna sol ne vpliva strupeno; ako bi jo vzela žival v prav veliki množini, bi k večjem drisku povzročila. Zastrupljenje v omenjenem slučaju na Koroškem se je izvršilo torej edino po čilskem salpetru. Da je čilski salpeter, v večji množini povzeti, strupen, je znana stvar; zato je treba previdnosti pri človeku in pri živali."

Ako bi se torej omenjeni slučaj na Koroškem napačno tolmačilo, bi to lahko kmetijstvu v planinskih deželah prav hudo škodovalo. Saj umetno gnojenje pri nas še itak ni dovolj razširjeno. To je obžalovanja vredno, ker potrebuje zemlja večinoma dovoz redilnih snovi takoj nujno, kakor živina vsakdanjo kromo. Strokovnjaki, ki imajo veliko izkušnjo, označijo racionalno gnojenje kot najbolj dobičkanosni korak v pospeševanje našega kmetijstva. Ker se za gnojenje travnikov in paš v prvi vrsti Tomaževi žlindri in kalijevi gnojilni sol rabi, ne nastanejo s tem za živino niti najmanjša nevarnost. V slučaju, kadar se poleg Tomaževe žlindre večjo množino kajnitja ali kalijeve gnojilne soli rabi, se za preprečenje mogoče male driske priporoča, da se po gnojenju 3 do 4 dni živine na dotočno pašo ne žene. Ako se potrosi tudi čilski salpeter, naj se pusti 8 do 10 dni preteči, predno se žene živino zopet na tisto pašo; tako bode imel čilski salpeter priliko, da se raztopi in zleze v zemljo.

Za zboljšanje živinoreje je temeljna potreba, da se ozira najbolj na moderno travniško in pašno kulturo; pri tem igra dviganje vsebine redilne snovi v zemlji prvo vlogo. Ako bi se v tem lepi vugled vpoštivalo, ki ga nam dajeta Nemčija in Švica, potem bi kmalu napredek v živinoreji in preskrbi z mesom čutili. Dobro bi bilo, ko bi se te besede ravno tako razširile, kakor omenjeni dogodek in da bi se na ta način napačna mnenja razpršilo."

Zobna krêma
KALODONT
Ustna voda

Novice.

Leto 1913 je izredno čudno leto in pratičarji bodejo imeli z njim posebno veselje. Predpust pride kmalu, namreč že 4. februarja; v 20. stoletju še ni bilo tako hitrega predpusta in našim "fasinkom" ne bode treba dolgo čakati. Do leta 2003, torej celih 90 let, ne bode več tako hitrega predpusta. Veselite se torej na prihodnje leto, nežne dekllice, ki še niste nobenega moža v svoje zanke vjele! Velika noč bode prihodnje leto dni 23. in 24. marca, Nebohod dn 1. maja, tako da bodejo ta praznik tudi rdečkarji lahko obhajali; Binkošti bodejo dn 11. maja. Vse to velja pa le tedaj, ako se svet preje ne podre!

Mesto in dežela. Nemški redakter Roeder izdal je p. k. knjižico, v kateri čitamo tudi sledeče zanimive točke: "Nikomur ne bode v glavo

padlo, da ponižejo pomen mesta in tudi velikega mesta. Mesto ima svojo eksistenčno pravico kar kar dežela. Mesto je naravno-gibljajoče, dežela pa naravno-stalna; obe tvorita naravno sintezo napredka. Ali prebivalstvo na deželi, kmet, naj ostane v večini. Ne govorim zdaj samo o kmetu kot naravnemu reditelju ljudstva, ki mora biti po kvantiteti in kvaliteti tako postavljen, da uredi prehranjevanje naroda — jaz imam predvsem kmeta kot vstvaritelja ljudske moči v mislih. Mesto pozira moč; mesto se ne izpopolni samo iz sebe; mesto potrebuje vednega doraščaka ljudstva, ako se hoče vzdržati . . . Mesto mora biti. Ali za milijonsko mesto z velikanskim svojim požiranjem ljudskih in etičnih moči nismo mamo pametnega vzroka v pametni socialni politiki. Mi s sedanjo socialno zakonodajo nismo v položaju, da bi zadržali naraščanje opravičenih mest v velika mesta pol ali celega milijona. Ali nekaj storimo lahko: kmetijstvo utrditi, da postane rentalno. S tem vzamemo begu iz dežele enega njegovih najgloblejših vzrokov. Zato se danes ne more biti preveč agraren, marveč le premalo agraren. Vso našo zakonodajo naj bi prešinil pametni agrarni duh. Mesto kot element gibčnosti si pomaga sam; za deželo, faktorja stalnosti, mora skupnost nastopiti. Enostranski razvitek velikih mest je rop na naši ljudski moči . . .

111 letni ženin. V mestu Helena severnoameriške države Arkansas se je te dni 111 letni zamorec Aleksander Sandy z neko 60 letno zamsko krasotico poročil. Stvar ni šala, temveč baje resnica. Najstarejši ljudje mesta Helena se spominjajo, da so "strica Sandy" že pred 70 leti s tremi odraslenimi sinovi poznali. Sandy trdi, da se vše natanko spominjati na vhod angleških vojakov v Washington leta 1812. Pač redki slučaj, da človek sploh 111 let živi; a da se v tej starosti celo še ženi, to se pač tudi v Ameriki še preje nikdar ni zgodilo.

Zasluzek modernih zdravnikov. Pri nas se trdi, da zdravniki v splošnem ne zasluzijo mnogo. Pač pa se amerikanskim zdravnikom dobro godi, kakor poroča to list "Nos Loisirs." Dr. W. C. Browning vzdral je n. pr. milijonarja Magec in dobil zato okrog 1 milijon kron plače. Profesor Kelleg v mestu Baltimore zahteva za zdravljenje žene nekega bogataža vsak dan 7000 kron. Za eno samo operacijo je dobil profesor A. Mac Lane Tiffany 50.000 kron. Profesor Chambres je dobil 35.000 kron, ker je ozdravil nekega jetniškega direktorja, ki so ga jetniki smrtnonevarno poškodovali. Profesor Parker v Chicagi zahteva za vsako operacijo 70.000 K. Seveda so ti znameniti zdravniki izjeme. A tudi v splošnem stojijo si amerikanski zdravniki, ako razumejo svoj "kſeft", prav dobro.

Največja zastava sveta. V mestu Los Angelos v Kaliforniji nesli so zadnjič ameriški vojaki zanimivo zastavo z zvezdami. Zastava je največja sveta in meri v dolgosti 35 metrov, v širokosti pa 17 metrov. Ta zastava ima pomenljivo zgodovino. Naredli so jo svoj čas v spomin amerikanskim vojakom, ki so se borili v špansko-amerikanski vojni. V tej zastavi je za vsacega amerikanskega vojaka en "štih" šivanje.

Maščevanje na Korziki. Na otoku Korzika živi še jako maščevalnoželjni narod. Zadnjič je bil v vasi Qurciolo kovač Bugotti ustreljen. Kot morilca so izpoznavni nekega Paoli, ki je izječ ušel. Ta Paoli je bil svoj čas na večletno ječo obsojen, a posrečilo se mu je pobegniti. Komaj na prostem pričel je z neverjetno krvločnostjo vse svoje sovražnike, ki so kot priče proti njemu izpovedale, zasledovati. Vse skupaj je ustrelil 24 svojih sovražnikov.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Narodna polemika. Zadnjič smo napisali uvodni članek, v katerem smo staršem pripovedali, da naj pošiljajo svojo deco v nemške šole. Naše tozadovno stališče je itak znano: nemščina je danes neobhodno potrebna, vsaj za človeka, katerega pamet sega dalje nego njegov nos; v slovenskih šolah se otrok že zaradi začrtenosti "narodnih" učiteljev nemščine ne pričuti; zato pa otroka v nemške šole! — To smo torej letos zopet enkrat napisali. Komur se to mnenje ne zdi pravo, — prosti mu! Naj si stvar drugače tolmači in naj svoje mnenje pove,

v dostojni obliki pove! Pa znana je stara pesem: kdor ne vše pametnih argumentov, ta najde psovke kot odgovor. In tako so na naš članek slavni "narodnjaki" tudi s psovki odgovorili. Vboga zakotna "Sloga", ki jo danes ne Nemec, ne Slovenc, ne liberalec, ne klerikalec ne mara, in katera že v zadnjih vzdihljajih leži, nam je "odgovorila" s celo kopico ostudiških psov. In urednik "Narodnega lista", ki itak nima nič opraviti, ker ga je njegova pesniška "muza" odslovila, je v prirojeni lenobi ponatisnil "Slogino" češčarijo . . . Zakaj nam gospodje ne povedo, kaj smo napačnega napisali? Zakaj nas le psujejo? Pač slaba vest! Le v sramoto tem "narodnim" psovkarjem, katerim se pač poznada so bili vzgojeni v "narodni" slovenski šoli, hočemo na članek "Sloga" in "Narodnega lista" par besed odgovoriti. Prvič ni "Štajerc" noben "agent za nemške šole." Kajti nemške šole so tako prenapolnjene, da se stotero otrok ne more več sprejeti, take šole torej ne potrebujejo nobenih "agentov." Drugič je nesramna "narodna" laž, da se pojde v naših šolah pesmi „Deutschland, Deutschland über alles“ ali pa „Wacht am Rhein“ namesto avstrijske himne. Res pa je n. pr. da so zadnjič žena slovenskega nadčetnika in drugi pravki v sv. Lenartu slov. pogobegnili iz cerkve, ko so otroci nemške šole zapeli cesarsko pesem. Naravnost gusnino farzejstvo je, ako slovenski "narodnjakarji" hlinijo avstrijski patriotizem. Od srbske vlade podkupljeni ljubljanski list "Jutro" se jo tiskal v tiskarni slovenskih učiteljev. Molčite torej raje v vašem "avstrijstvu", gospodje narodnjaki, ki ste v času vojskine nevarnosti na avstrijske vojske kamenje metali in srbskemu Jurčeku živili vplili . . . Sicer pa je ta "narodna" jezica bolj smešna nego nevarna. Naravnost "za poč" je tako stavek iz omenjenih "narodnih" lističev. „Marsikateri nemškutarski faloti bi gotovo rad menjal z bogatašem, ki govoril le slovenski.“ To je res, gospodje! Faloti bi že z vašimi bogataši radi menjali, — to vam do zadnje pičice verjemo. Ali malo veljavje dajete narodnjaki slovenskim bogatašem, aki jih stavite v eno vrsto z nemškutarskimi faloti! In žalostno je, ako bočete v slovenskih šolah le to doseči, da vas bodejo faloti zavidali! Za falote se mi res ne potegujemo, te vam že privočimo . . . V ostalem pa se naj narodnjaki potolažijo, kajti kmalu bodejo posamezni njih pristaši zopet k nam fehtati prišli, da naj spravimo njih deco v nemške šole. Organist mestne farne cerke v Ptaju je vendar hud "narodnjak" in njegova žena bi gotovo v omedlevico padla, ko bi moral nemško besedico izpregovoriti; svojo deo pa pošljala le v nemški "Kindergarten", ki je podpiran od nemškega "Schulvereina" in, če se ne motimo, sta izprisala celo zhižano ceno. Takih slučajev pa je stotero. Gospodje "narodnjaki" pa se ne upajo nič reči, ker reflektrirajo na "slavnostne obede" v župniščih . . . Mislimo, da smo s tem za enkrat dovolj povedali!

Papagaji . . . Politični duhovniki na Slovenskem pričeli so v novejšem času zopet maledino hujskati, kvariti in na nepoštena pota spravljati. Kmetske fante lovijo v svoja "čukarska" društva in jih napadajo ter šuntajo v počnevanje in pobijanje. In dekleta "zdržujejo" v svojih "Marijinih društvh" ter jih smejijo v vsej javnosti, tako da se mora pošteno kmetsko dekle z gusnom od te komedije odvračati. Nam seveda prismojene prireditve teh "kerčevrenov" ne škodujejo. Smilijo se nam le kmetska dekleta, ki jih Berkli, Rabuzeki, Zorkoti e compagna bella v neumnem sovraštvu vzgajajo. Naravnost značilna je bila v tem oziru prireditve "dekliškega shoda" v Cirkovcah, ki se je vršila teden dni pred velikim požarom. Poratali smo že o tej prireditvi in zato ne moremo ved nam o tej stvari dopolniti dopisov objaviti. Povedati smo hoteli le, da se "Slov. gospodar" sam iz teh starih in mladih devičič javnopravno noračuje. Dokaz temu je poročilo, ki ga je objavil ta list vseh spodnještajerskih tepecov o cirkovskem shodu. Evo par cvetk: Poštenjak župnik Muršič, katerega polza zna že šipe pobijati je rekel n. pr.: "Vsek človek ima 3 glavne dušne sovražnike, dekleta pa 9." Muršič torej dekleta niti k ljudmi ne prišteva. Sicer pa imajo klerikalna dekleta še enega sovražnika in to so — politični kaplani, ki morajo napo-

Ameriko pobegniti. "Gospodar" pravi, da je bila z "napeto pozornostjo" poslušale besedila Muršiča o "nevarnem plesu, prešestovanju sramnem znanju." Verujemo, da so se počeli deklinirati muzale, ko jim je župnik take grehe razlagal . . . V Napastovi krčmi stopilo kar 17 deklet!! Natančko še ni dovolj, če so vse device. Neka Julka Klasinc nala na "boj" zoper grde nemškutarje. Nemškutarji ji baje bolj dopadejo, pa za "device" ne marajo. Take fefle, ki si niti niso nista obrisati ne znajo, naj se raje za te delo brigajo. Kar je dr. Hohnjec o "Štajercu" govoril, nas pusti hladno. Povemo temu nememu agentu le to, da naj raje nesnago slovenskih farovžih pometa, pa bode imel trdjenje dosti opraviti! Neka mladenka izjavila je govorila "o treznosti"; pa ne vemo, ali tem na pijačevanje po farovžih mislila. Tudi iz Ptuja je prišla neka Kovačič in pesen "deklamirala, ki jo je sama "zlosakrabol!" O tem pesniškem talentu pa smo nič slišali. Bolje bi bilo zanjo, če bi lajniceku kuhati. Deklina Godec ali Gobec je kričala v "boj zoper Stajerca in vši šnops." Končno je postala hriposta in da so jo s "štamperlom" Straschillove pokrepčali . . . Neka Marička Kranjcova pomenljivo, da "obetajo dekleta obilno". Kaplani so bili s to obljubo zadovoljni. Ito je šlo naprej . . . In zdaj vprašamo: "To, vzgoja?" Neki kmet v Cirkovcah nam vpravilno pisal: „Ker se duhovniki tako dopadejo taka tercijalska zborovanja in jim posreči veliko število teh lenopasnic in zborznat, bi nas kmete pač iz srca vemo, ako bi nam v času našega poljaga dela, ob okopavanju, sušenju, žetvi privabili te tercijalke. Ker je pa to delo že končano, privabite nam jih svinjam je rovat, jih bodemo dobro plačali in ne možemo od njih krone pobirati kakor politični. Bolje se jim bode godilo kot pri zboru, bodo vsaj site in nas ne bodejo po 5 obrekvale, da nimajo Cirkovljani toliko, da par lačnih tercijalk nasiliti" . . . Toliko v shodu. Tercijalke naj le naprej klepetajo; vemo, da so le dresirane, kakor papagaji, da pa besed "govorijo", čeprav imajo ptičjo cloveško pamet . . .

Slovenski poslanec in puran. "Slov. nar." Neki spodnještajerski poslanec — nomen obosum — je posredoval za neko vas v važni zadevi pri političnih oblastih in je dej končno tudi lep uspeh. Vaščani so mu na neki način pokazati svojo hvaležnost. Modernejši možaki so stopili skupaj in se stekali, kaj bi bilo najbolje storiti. Eni so za častno občanstvo, drugi za dober obed obetju županu, tretji za zaupnico na javnem uradu. Obveljala pa je slednjič originalna ideja tega občinskoga svetovalca, naj se poštejo govor poslanec v priznanje za njegov trud, v hvaležnosti in zaupanja vseh vaščanov — tega purana. Rečeno, storjeno. Priporoveduje je bil gospod poslanec te naravne zaupnike bolj vesel ko eventuelnega častnega občanstva in navdušenega slavlja na vaškem političnem uradu. Naši gospodi poslanci imajo v svojem armen življenu vendarle časi veselle trenutke, na precej tehnih dokazilih vidijo, da so še vedno v pametni ljudje na Spodnjem Štajersku. — Škoda, da "Slov. narod" ni povedal tega dičnega slovenskega poslanca! Kajti tudi bi poslancu očital, da se pusti s pitanimi in podplačati in da to ni posebno častno? Tudi bi tega ne storil, kajti — mi živimo vendar na Spodnjem Štajerskem in tukaj so poslanci taki, kakor nikjer drugod . . .

Vbog narodnjaki. Mi nimamo nič proti temu, da so slovenski narodnjaki grozivo neumni, vodi in nesrečni. Vsa njih "politika" je "dilektivna" in "sport"; le posameznikom nosi ta politika "nekaj dvobiža". Jezi nas pravzaprav to, da so ti gospodje narodnjaki tako nebotično otroci. — "Štajerc" obstoji zdaj že več vrsto let. On je zapričel boj proti večidel skremu odiranju slovenskega ljudstva in to, ko je bilo treba pogumnega moža za tak. Klerikalci, ki so gotovo največja moč na Slovenskem, ker razpolagajo z verskim in cerkvenim aparatom, so se zaman trudili, da bi "Šta-

jerca" ugonobili. Nasprotno, — klerikalna dostikrat zločinska bujskarija nas je napravila močne in krepke. Zdaj pa so prišli nakrat liberalni, baje liberalni narodnjaci. Namesto da bi se ob naši strani proti klerikalizmu borili, so pričeli svoj sicer neškodljivi strup proti nam bluvati. Ako je klerikalizem, gad, potem so narodnjaki belouška ali slepec, ki se ga nikogar ne vstrasi. Psovke proti Nemcem so narodnjake tako daleč spravili, da so danes bankerotni . . . Proti vedno doslednemu "Štajercu" pa se je ustanovalo celo vrsto listov. Na tucate teh listov se je ustanovalo in vsa sredstva se je zanje izrabito. Pa brez najmanjšega uspeha. "Domovina", "Slovenske pravice", "Slovenski Štajerc", "Narodni dnevnik", — vse je vrag vzel in zapustili so le v knjigovodstvu tiskaru neprijetne spomine. Zdaj imajo ti narodnjaki le še "Sloga" in "Narodni list". Svoj čas je imela "Sloga" vsaj nekaj malega pomena, ker je bila "leibžurnal" dra. Ploja. Ali pametni človek res ne razume, zakaj niso "Sloga" pokopali, ko so pokopali politično veljavno Plojevo. "Narodni list" je le nekak žalostni rudiment iz časov, ko so dr. Knkovec, Spindler in njih previdnejši prijatelji mislili, da se bode usoda slovenskega naroda še pri celjskem "grenadirbirtu" resila. Zdaj umira "Sloga", kajti denarja ni in odjemalcev tudi ni, ki bi prazno slamo tega bestaste lista za oves jemali. Kmalu, kmalu nas bode "Sloga" zapustila. Ciril-Metodovo družbo se je hotelo izrabiti, da bi napravila iz "Sloge" nekak "list za obmejne Slovence". Ali "obmejni Slovenci" so se lepo zahvalili, ker nimajo pravega zmisla za to, "duševno hrano". Na drugi strani se "Narodni list" tudi nikomur ne dopade, menda niti njegovemu uredniku ne. In zato bi "shod narodne stranke" najbolje storil, ako bi Kemperla za urednika "Narodnega lista" sprejel. Nekateri hočejo tudi pokojno "Domovino" zopet oživeti. Pa ne vemo: pustite mrlje pri miru! . . . Z eno besedo: narodnjaki so reveži, veliki reveži, in kdor ima kaj srca, se mora z njimi jokati . . .

Za uradnike na posestvih. Piše se nam: Splošno društvo uradnikov na posestvih na Dunaju (Allg. Güterbeamten-Verein), ki je, kakor znamo, stanovska organizacija avstrijskih uradnikov na posestvih, vprizori dne 2. oktobra ob priliku "Graškega jesenskega sejma" v Gradcu, hoteli "Wiesler" ob 3. uri popoldne potovalno zborovanje, pri katerem se bode ustanovalo okrožno zvezzo za Štajersko. Prvi podpredsednik društva dr. Heinrich pl. Haerdtl govoril bode o postavi za uradnike na posestvih, opravitelj ces. svetnik Otto vitez pl. Egger-Molswald pa o nekaterih aktuelnih vprašanjih tega važnega stana.

Neposredni davki. Tekom IV. četrletja 1912 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotedeli oziroma plačni v naslednjih obrokih: I. Zemljški, hišno-razredni in hišno-najeminski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najeminskega davka in sicer: 10. mesečni obrok dne 31. oktobra 1912, 11. mesečni obrok dne 30. novembra 1912, 12. mesečni obrok dne 31. decembra 1912. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetja, podvrženih javnemu dajanju računov: IV. četrletni obrok dne 1. oktobra 1912. III. Rentna in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah ozirom blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke in sicer 2. polletni obrok dne 1. decembra 1912. Ako se navedeni davki oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14. dni po preteklu zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer no samo od državnih davkov, ampak v zmislu postave z dne 15. januarja 1904. I. dež. zak. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotočnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsekih 100 K dotočne dolžnosti in za vsak zamujen dan 1:3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgora naštetnim rokom do vstetega dne plačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteklu plačilnega roka, iztira se ista s pripadajočimi dokladami in z dotedelimi zamudnimi obresti vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

Samomor v ječi. V Mariboru se je v ječi obesil kaznivec Anton Mannt. Bil je zaradi umora na 10 let ječe obsojen, od katerih je že 3 leta presedel.

Surovi pretepači. Na poti v Sele pri Brežicah je kmetski fant Martin Petelinec prepeljal. Zaradi tega ga je fant Franc Voglez z dvema enako srovnima tovarišema napadel. Pretepi so ga s poleni in nožmi tako močno, da je Petelinec smrtnonevarno ranjen. Ubijalca Vogleža in njegove tovariše so zaprli. — V Straši pri Slov. Gradcu sunil je kmetski fant Anton Susec posestnika Johana Schmidhofer z nožem in ga težko ranil.

Porotno sodišče v Mariboru. Hlapec Janez Soba iz Pobrežja pri Mariboru je hlapca Franca Vake hudo prepeljal. Potem je vzel še gnojne vile in je hlapca Frangeša tako hudo po glavi udaril, da je ta čez par ur umrl. Ubijalec je bil zato na 5 let težke ječe obsojen. — V žitkar Matej Bohak je v Vrhovljah začgal hišo posestnika Križanic in napravil na ta način za 2000 kron škode. Požigalec je bil na 3½ leta težke ječe obsojen. —

Vročo "ljubezen" ima menda posestniški sin Franc Golob v Zabukovju. Zadnjič šel je k oknu svoje izvoljenke Amalije Grabič. A namesto dekleta je prišel oče, ki je pričel s pošteno gorjačo po zaljubljenem fantu udrihati. To je Goloba tako zjezilo, da je vse šipe pobil in pričel v hišo kamenje metati, tako da je moral Grabič s svojo dražino pobegniti. Fanta so sodniji naznani.

Nezgoda. 75letni zidar R. Maier v Radgoni je padel pri delu 3½ metre globoko iz "gruša." Smrtnonevarno ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

Preprečen požar. Pretekli petek zvečer proti 9. uri opazili so ljudje, da gori v podstrešju trgovine Senčar v Ptaju. Pribiteli so hitro in pogasili ogenj, ki se je bil že pričel razširjevati. Gasilci so bili alarmirani, a jim ni bilo treba več vmes poseči. Ogenj je nastal bržkone zaradi brezvestne lakomisnosti kakega smrkolina. V Senčarjevi hiši mora sploh čudni red vladati, ker se mora javnost tolikokrat z njem pečati. Mislimo, da so tam mokronosi učenci preveliki gospodje. S tako lahkomisnostjo se lahko velikansko nesrečo povzroči.

Srečni lov. V Šoštanju je ustrelil g. Adolf Orel zajca, ki ima 5 nog. Peta noga mu visi od leve rame. Čudno žival so izročili nekemu preparatorju.

Surovi sin. Sin kolarja Steblonvnik v Retju pri Gornemgradu je prepeljal svojega očeta, zaradi se bode imel pri sodniji zagovarjati.

Izpoznanji ropar. V Konjicah so prepeljali orožniki nekega Alojza Bogovič pred barona Vaja. Leta je izpoznał v Bogoviču enega roparjev, ki so ga letošnjo spomlad v Lussin-Piccolo napadli in z revolverji prisili, da jim je izročil 500 kron denarja.

Veliki požar. Dne 21. t. m. se je zgodil v Cirkovcah pri Ptaju velikanski požar, ki je vpepelil 12 hiš in gospodarskih poslopij z vso kromo, premičnino in pohištvo prebivalcev. Baje so se otroci z užigalicami igrali in so na ta način ogenj povzročili. Goreti je pričelo ob 6. uri pri posestniku Francu Ploju. V razburjenosti so zmagli posestniki le na rešitev živine misli, ki se je večidel tudi posrečila. Sosedna gasilna društva so bila napravila velikem tem požaru brez vsake moči.

Zopet nož! V Pintarjevi gostilni v Planini so se fantje zaradi deklet prepričali. Kar nakrat je vzel kočarski sin Janez Tacer nož. Zakričal je: "Zdaj mora kri teči!" in sunil hlapca Vidmajera v hrbet ter v rebra. Potem je sunil še hlapca Franca Žibret v vrat. Oba sta težko ranjena. Ko so drugi fantje polena zagrabilo, je divjak pobegnil.

Nepopolnoljiva tatica je 18 letna Justi Zdolšek. Vkljub njeni mladosti je že zaradi tativne predkaznovana. Zadnjič je zopet čevljariju Kodriču v Celju mnogo usnja ukradla. Čevljari pa jo zasačili in so jo zopet okrožni sodniji oddali.

Divjaški pretepači. Pri nekem plesu v Juharjevi gostilni pri Konjicah so se fantje stepli, seveda kakor navadno v naših poklerikaljnih krajin, z nožmi. Anton Rubin je bil hudo tepen. Vinkota Lavrenčič sunil je nekdo z nožem v roko. Tudi Ana Ratej dobila je z nožem v roko.

suneč v nos in v uho. Fanti Napotnik, Prosenjak, Verhovšek in sestre Ana, Barta ter Matilda Ratej so šli potem na prosto ter so vsacega, ki se jim je približal, pobili in z nožmi osuvali. Bartlu Ribič so odrezali desno uho. Krčmarja Juharta, ki je hotel fante pomiriti, so smrtno nevarno ranili. Jozefi Ribič so desno roko zlomili. Orožniki so vse te divjake zaprli. Ko bi duhovniki manj politike uganjali, pa bi ne bilo takih divjakov!

Vlom. V Stari Novivasi pri Radgoni se je izvršil zopet vlom. Pri posestniku Paulu so ukradli tato v mnogo boljše obleke, pri eksekutorju Tranzu pa precej perila. Skupne škode je za 200 kron. Tudi pri nekem tretjem posestniku so hoteli tato vlomiti, pa se jih je pravočasno pregnalo.

Roko odtrgal je pri delu v Burgovem mlinu v Jurovcih pri Ptaju mlinarskemu pomočniku Alojzu Prapotnik. Nesrečna so odpeljali v bolnišnico.

Iz Koroškega.

Dr. Brejčeva poto. Piše se nam: Kakor listi poročajo, je „poslanec“ — Brejc v Abbaziji imel shod z „jugoslovanskimi“, hrvaškimi in srbskimi poslanci kot „zastopnik koroških Slovencev“. Tam so skovali novo „jugoslovansko kraljevstvo“. Brejc, rojen „Boučan“ je tam Korošce prodal. Hvala Bogu nas Korošca ta osoljeni doktor še nima vse v žakiju in spregovorilo bode še ljudstvo, jeli se damo prodati. „Boučani“ nas Korošce še ne bojo prodali. Morda je bil ta Tolminc po domačem Boučan poslanec črnih uhelov, a prostega koroškega ljudstva ne. Bog nas obvari takih „zastopnikov“, ki se mastijo in obogatijo pri revnih kmetih.

Priomal je nek Boučan
Cež Kranjsko in Ljubelj
V lepo Gorotansko,
Da bi Korošca vjel.

Prizoval se je ta maček
In sladko govoril,
Da bi si kako miško
V žakelj pridobil

A zlezlo je v škopec
Le malo k rto v mu,
Te črne, nočne brate
Odnesel je domu.

Z žakljom je napel jo
Do jadranska morja
V lepo Abbacijo
Da miške tam izda.

„Prinesel sem koroške
Vam miške, gospodje,
Ki so mi prav neumne
Vse not v žakelj šle“ . . .

O joj, ko žakelj „ofna“
Vun k rti lazijo,
Ki se pred čistim solncem
Pod frake skrivajo.

Šmarjeta pri Velikovcu. Piše se nam: Za tukajšnji vodovod dovolila je dežela 2000 kron, vlada pa 4000 kron podpore. Upati je, da pride kmalu še podpora poljedelskega ministerstva; potem bi se z zgradbo pričelo.

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v občini Waisenberg so bili sami naprednjaki izvoljeni. Čestitamo!

Steben pri Doberlavasi. Piše se nam: Naše prometne razmere so tako neprijetne, da je treba o njih v javnosti potožiti. Sedanja poštna zveza je popolnoma neprimerna, nezadostna in potrebam neodgovarjajoča. Naš kraj ni majhen. A vsakdo mora n. p. po vrednostne pošiljatve do oddaljenega poštnega urada v Globasnici samiti. Navadna pisma se z dobroto drugih oseb in s šolsko deco adresatom prinaša. Da pri tej prilnosti poštné stvari, med njimi tudi take, ki so tako nojne in važne, mnogokrat več dni in tudi cele tedne potrebujejo, je dokazano dejstvo. Po sedanjem zvezi je pošta 10 ur čez gore in doline po neprimernih cestah na poti; v zvezi s poštnim uradom v Šmihelu pa bi potrebovala le 2 uri. Omeni naj se še, da bi se s tako ugodno zvezo potovalo po lepi deželnih cesti in dobrì občinski poti ter skozi naprednjoče vasi, kar se

doslej ne godi. Naj bi torej slavna poštna oblast vendar enkrat painetnejšo in ugodnejšo zvezlo dovolila! — Gospod Jos. Lamprecht p. d. Zankl tukaj uredil si je najmoderneje napravljeno hidravlično mošterijo, ki jo žene voda. Vabi interesente prijazno, naj jo prav mnogokrat posetijo. — Z zgradbo našega vodovoda (Hochquellenleitung) se je zdaj prav dolgočasno pričelo. Žal da se rabi doslej le tuje ljudi, medtem ko čaka mnogo domačinov težko na delo.

Št. Lipš pri Rajneku. Piše se nam: V našem kraju je že tako mrzlo vsled slabega vremena da bi skoraj že treba bilo sobe kuriti. Na Št. Krištofovem gori je že večkrat padel sneg; ubogi kmeti imajo še oves zunaj in se trudijo in trudijo za življenje, da bi imeli črez zimo hrano. Otavo sploh ne morejo pokositi in so prisiljeni kmeti, živino popasti dati. Kaj bo potem po zimi?

Odlikovani gasilci. Za 26 letno zvesto delo v službi gasilstva bili so v Zgornji Beli slediči člani tamnošnje prostovoljne pozarne brambe s častno medajlo odlikovani: B. Ertl, Joh. Merlin, A. Pachler, Jos. Singer, Jos. Stadler in Jos. Zerobin. Čestitamo!

Ovce kradel je Luka Pečnik v Goricah pri Unterdrauburgu. Pokradel je raznim posestnikom 5 ovc.

Divji lovci. Jožef in Johan Perečnik, Gregor Adam in Simon Bogatinc v Gaisbergu so brez pravice streljali srne in se bodejo morali vsled tega pred sodnijo zagovarjati.

Zaprli so v Beljaku hlapca Petra Popečnik, ker je svojemu gospodarju Michelitschu v občini Gummern 600 kron denarja ukradel.

Neszgoda. Posestnikov sin Paul Jäger v sv. Štefanu padel je iz podstrešja gospodarskega poslopja 5 metrov globoko. Obležal je nezavesten in s teškimi poškodbami.

Konji splašili so se župan Adolf Pichler iz Pusarnic, ko je ravno čez željezniško progno peljal. Župan in njegova dekla sta padla iz voza. Dekla je bila pri temu tako težko ranjena, da bržkone ne bode več okrevala.

Ponarejeni denar. Neki trgovec v Celovcu je dobil ponarejeni 5 kronske tolar. Pozor pred takim denarjem!

Lov na nevarnega zločinca. V Pontaflu aretroital je policajski agent Fr. Santler nekoga sumljivega mladega moža, ki se je hotel na kolusu čez mejo peljati. V uradni hiši je fant agentu revolver na prsa postavil in pobegnil. Posrečilo se mu je čez mejo priti in tudi italijanski karabinjer ga niso zasobili. Čez par dni se je pač našlo vrečo, v kateri je bilo nekaj anarhističnih spisov, patronov in orodja za vloome. Sumi se, da je bil pobegnuli zločinec ali nevarni tat ali anarhist. Doslej še nimajo nobenega sledu od zločinca.

Smrtna nesreča. Poročali smo zadnjič, da je v Celovcu delavec Jožef Mikula pod vlak prišel. Nesrečne je potem v bolnišnici na pričetih ranah umrl.

Trojčke dobitila je omožena posestnikova hčerka Lina Paskoli v Rosenau b. Tigring. Vsi trije otroci in mati so zdravi.

Kolo ukradel je neznani tat fantu Georga Sichler v Poggendorfu.

Otok utonil. Posestnica Tereza Rossmann v Abriachu je delala in pustila 1 letnega otroka njene hčerke brez nadzorstva. Otrok je padel v škar vode in utonil.

Detomor? V Železni Kaplji so zaprli deklo Terezo Trunk; dolžijo jo, da je svojega otroka umorila.

Nevarni zločinci. Gozdar Paul Köfler v Ausserfragantu je zasačil hlapca Pacher in mašinistu Edlinger na neopravičenem lovnu. Tatova sta namerila proti lovcu, a ko je ta dvakrat našla ustrelil, sta pobegnila. Orožniki so tatova že sodnji oddali.

Vboga deca. V občini Untergassen prišel je 14 mesecev stari sinček rudarja Wolwang do steklenice z vitriolom. Nesrečni otrok je iz steklenice pil in pridobil take rane, da je kmalu umrl.

Povožena je bila v Beljaku delavka Eliza Waidacher. Pridobila je tako težko rane, da je čez par dni v bolnišnici umrla.

V spanju obkraden je bil posestnik Jožef Winkler v Golku. Ko je nameč v neki gostilni zaspal, mu je neznani tat 150 kron zmuznil.

Slab izgovor. Lovcu Johangu Schmidu Grossfleissalu ukradel je neki kmetski fant krov vredno puško; ko so ga orožniki prekneli, da je vzel puško le zaradi tega, ker je mislil, da je last kakšnega lovskoga.

Pazite na deco! Dekla Ana Appolana Bistrici poslala je svojo malo hčerko v kuhinjo. Otrok je prišel ognju preblizo, obleka so je vse in vloga deklica je na prizadetih opeklkah druge jutro umrla.

Neszgoda. V Paternionu padel je okrasodnik g. O. Resch vsled slabe razsvetljave neki novo narejeni jarek; zlomil si je ramo.

Pobalinstvo. Neznani lopovi so v ribnjožupnika Kocha v Sv. Marjeti pri Patergasse okroglo 300 forel nibili.

Vboga deca! Kočarica Johana Schneebeger v Strunu šla je na polje po krmo in pustila svojega 1 letnega sinčeka samega doma. Vse otrok je zlezel do škafa vode, padel notri in utonil, predno je mati prišla.

Nesreča. Pri delu v jekleni tovarni v Rovljah dobil je delavec Ignac Dermalz tak opeklino, da je njegovo življenje v veliki nevarnosti.

Po svetu.

Duhovnik požigalec. V vasi Voloski grško-katoliški župnik Mihajl Stroki opazil, da ima žena z nekim kmetom ljubavno razmerje. Župnik je to tako razburil, da je kmetu hišo začgal. Ogrev se je razširil in je polovica vasi pogorela. Župnik se imel vsled tega pred porotniki zagovarjati. A porota so blagoslovljenega požigalca s 5 proti 7 glasov, krvide oprostili.

Na profesorja streljal je v St. Pöltenu Rudolf Hlawatsch. Ustrelil je dvakrat iz revolverja na ga ni zadel. Tudi na šolskega sluga je fant streljal, da bi ga ranil. Potem pa je sam sebe ustrelil. Dečku se je baje zmešalo.

Velikanski gozdni požar se je zgodil Uhusoviji na Ruskem. Prebijalstvo cele vrste vasi je naložilo zbežati. Vbogi ljudje niso mogli ničesar kot življenje rešiti. V veliki nevarnosti so tudi tamnošnji milijon vredni rudniki. V plamenih je našlo umor oseb svojo smrt.

50.000 oseb utonilo! Listi prinašajo greame o grozoviti nevihti na južnem Kitajskem. Da je tam taisun (grozni vihar), ki je celo mesta in nevihi vasi uničil. Več kot 100.000 družin je na berpalici. Po viharju je nastala povodenje, v kateri je bilo okroglo 50.000 oseb utonilo.

Napadeni klošter. Od nekega duhovnika hujskana množica v mestu Tore del Greco v Italiji napadla je tamošnji sunski klošter. Množica je izvračala klošterje že razbita, ko so prišli orožniki in jognal. Voditelja napadcev, nekega duhovnika, so prišli. O vzroku napada še ni jasnih poročil.

Loterijske številke.

Gradec, dne 14. sept.: 30, 1, 8, 12, 21.
Trst, dne 21. septembra: 21, 70, 27, 60, 21.

Namesto „lebertrana.“

Koliko otrok se sili, da pijejo „lebertran“, grotov mislijo starci dobro, a otroci jim bodejo hudeči, ako smoje jemati Scottovo emulzijo namesto „trana“. Kajti v tem preparatu se duh in okus na ne opazuje; malim dopade smetenata ta mesačica večidel tako dobro, da pričnejo pri pogledu na steklenico skakati in vriskati. Uspeh Scottove emulzije je — kakor to izkušnja uči — mnogokrat presezenljiv, tako da slabotni otroci toviroše njih starosti in telesenakor v duševnem oziru mnogokrat prekosi. A vedno le pristna Scottova emulzija, nikdar ne ponaredita. Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se dobri v vseh apotele. Proti vposiljavi 50 h v znakom na SCOTT & BOWNE, z o. z. Dunaj VII, pri delu na listi se zgodi enkratno poslati pošiljatev poizkušnje po apotele.

Graški jesenski sejem. Le par dni se nas ločijo od pričetja graškega sejma, ki bode vsekar, a vremeni bo dopusti, vredni našlednih teh sejmov. Razven raznih znanj zabav na sejsemku „praterju“, kakor n. pr. dirji urod (Texas-Tex), Senegalska četa, velikanska morska riba, Pariz gledišče bolha, krásne želenice, razstava zverin, teatri itd. zmanjšalo bude tudi novo malo gledišče, katerega oder je mala pisalna mizica, na kateri plešejo eno ped dolge nežne figure. Zanimivo je, da so figure v skriti dvoranu resnične in se jih v vložimi zrcali eno ped velike gledaličem predstaviti. Najzanimivejša pa bode vsekar krasni sejemi s kmetijskimi stroji.

Ure postanejo eješčje! Vkljub splošni draginji je svedoma firma ur Max Böhnel, Dunaj, IV., Margaretenstraße 27/II, glasom ravnokar izišlega cenika cene reducirajo, in se dobiti v poštricnih cenah, jako cene solidne ure. Vsakdo bo zahteval glavni cenici o urah, zlatega in srebrnega blaga in vseke kupne obveznosti franko in zastonj dopolnil. Poštna dnevnična na zgorajšnjo tvrdko zadostuje.

Zanimivi je novi glavni cenici s 4000 podobami priznanih svetovnih firme c. in kr. dvorni založnik Hans Koontz, razpoložljivalna hiša v Mostu (Brux) Štev. 1598 (Češko), kajti ta obremenjava.